

ОБОСНОВКА

за образуване на разходите за периода 01.07.2021 – 30.06.2022 г. на "Топлофикация-Разград" АД за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия

Годишните разходи са планирани във функция от разходите, реализирани през 2020 г. и прогнозните основни параметри на регулираната дейност, а именно:

- Произведена топлинна и електрическа енергия;
- Инсталирана топлинна и електрическа мощност;
- Отчетна и балансова стойност на активите за производство на електрическа и топлинна енергия;
- Брой персонал.

Съгласно ЕССО разходите са планирани както следва:

- Разходи за производство на топлинна и електрическа енергия;
- Разходи за пренос и реализация на топлинна енергия.

I. Условно постоянни разходи

1. Разходи за амортизации

Срокът на годност на амортизируемите активи е съгласно счетоводната политика на дружеството при линеен метод на амортизация.

Разходите за амортизации са отнесени към дейността, с която са свързани дълготрайните активи. Тези, които не са пряко относими към продуктите електрическа и топлинна енергия са разпределени пропорционално на количествата произведена топлинна и електрическа енергия.

За новия регулаторен период стойността на дълготрайните материални активи, заложена в регулаторната база на активите е към 31.12.2020 г.

2. Разходи за ремонт

Дружеството отчита разходи за ремонт на обща стойност 45 хил.лв., разпределени както следва:

- Отнесени към електрическата енергия – 10 хил.лв.;
- Отнесени към топлинната енергия – 15 хил.лв.;
- Отнесени към преноса – 20 хил.лв.

Поради непризнаване на присъщи за дейността разходи в предходни ценови периоди, водещо до намаляване на утвърдените цени на топлинна и електрическа енергия, Дружеството не е в състояние да реализира голяма част от планираните ремонтни и инвестиционни дейности. В тази връзка се отчита тенденция, свързана с увеличаване на аварийността на ключови за реализиране на лицензионната дейност съоръжения на Дружеството - Инсталация за комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия /ИКПТЕЕ/, топлопреносна мрежа и др., което респективно води до увеличение на разходите за ремонт. Редно е да се отбележи, че към момента с повече от 10 000 работни часа е надхвърлен ресурса на ИКПТЕЕ за извършване на основен ремонт на 60 000 работни часа и въпреки осъществяването на текущи обслужвания на всеки 2 000 работни часа, пред Дружеството стои реална заплаха от дългосрочно аварийно спиране на Инсталацията.

Отчетените през 2020 г. разходи за ремонт на ИКПТЕЕ са разпределени между топлинната и електрическа енергия в съотношение 50/50. Следва да се отчете, че всички разходи за аварийен ремонт се претендират към Застраховател на база сключена застрахователна полица „Имущество и прекъсване на дейността“. През 2020 г. в отчетените разходи за аварийен ремонт попадат 15 хил.лв. от самоучастия по три признати претенции към Застраховател - две от 2019 г. за претендирани ремонтни дейности на обща стойност 89 хил.лв. и една от претендиран ремонт през 2020 г. на стойност 16 хил.лв. Допълнително Дружеството е претендирало и суми за три аварийни ремонти на ИКПТЕЕ на обща стойност 23 хил.лв. Ако същите не бъдат признати и заплатени от застрахователя, то те ще намерят място в отчетените през 2021 г. разходи за ремонт.

Отделно са отчетени и допълнителни разходи за ремонт в топлинната енергия, представляващи изписване на материали за ремонт на водогрейни котли – монтаж и заварки.

По отношение за разходите за ремонт в преноса на топлинна енергия, през разглеждания период Дружеството е отчетло разходи в размер на 20 хил.лв., основно за извършване на ремонтни дейности по отстраняване на аварии по топлопреносната мрежа – трасиране с цел локализиране на мястото на пробива, транспортни услуги, пряко свързани с разкопаване и възстановяване на настилка след отстраняване на аварията. Видно от отчетените разходи за инвестиции през последните години, Дружеството няма финансов ресурс за подмяна на компроментирани участъци от топлопреносната мрежа, следствие на което зачестява необходимостта от извършване на аварийни ремонти с цел отстраняване на възникнали пробиви.

Планирано е увеличение на разходите за ремонт, дължащо се основно на необходимостта от извършване на поредица от ремонтни дейности, които да гарантират нормалната работа на Дружеството.

Планираните разходи за ремонт на обща стойност 194 хил.лв. са разпределени както следва:

- Отнесени към електрическата енергия – 66 хил.лв.;
- Отнесени към топлинната енергия – 96 хил.лв.;
- Отнесени към преноса – 32 хил.лв.

Разходите са планирани на база ремонтните програми на Дружеството за 2021 г. и 2022 г. – **Приложение 1.**

Обосновка:

➤ „Котелен цех“

В експлоатация са 3 броя пламъчнотръбни котли, чиято профилактика през летния сезон включва почистване и подмяна на димогарни тръби за отстраняване на течове, ревизия на салници, на спирателна и регулираща апаратура, профилактика на предпазна и КИП автоматика, ревизия на взривни клапи. Поради авария в края на отоплителния сезон /25-03-2021г./ на ВК № 3 е предвидена цялостна подмяна на тръбните снопове в задна камера през 2021 г., както и подмяна на тръбните снопове в задната камера и на ВК № 4 през 2022 г.

Ремонтните дейности в котелен цех включват и ремонт на мрежови циркуляционни помпи /3 броя/, които имат задължителен профилактичен ремонт на всеки 8 000 работни часа – почистване, салникови набивки, клемореди, подмяна на лагери и др.; Задължителен профилактичен ремонт на „Вентилатори димни газове“ осигуряващи правилна работа на горелките на водогрейните котли.;

➤ „Инсталация за комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия /ИКПТЕЕ/“

Към настоящият момент ИКПТЕЕ е на около 69 500 хил. работни часа, като се очаква до края на отоплителния сезон да надхвърли 70 500 работни часа. Поради липса на

финансов ресурс на ИКПТЕЕ не е извършен основен ремонт на 60 000 работни часа, което от своя страна предразполага и към повишена аварийност на основни възли и детайли. През неотоплителния период е предвиден ремонт и подмяна в групата бутала, сегменти, мотовилки, както и цилиндрови втулки на някои от цилиндрите. Предвидена е замяна и на две цилиндрови глави, като пълният обем дейности ще бъде изяснен след извършване на ендоскопия и анализ на резултатите. Ремонта по двигателя включва още цялостна ревизия и подмяна на всички еластомерни части, както и профилактика на системата за охлаждане на двигателя и системата за предварително смазване. Предвидено е и химическо почистване на топлообменника поради влошаване параметрите на топлообмен. Предвидена е дефектовка и цялостен ремонт на турбо компресора в специализирана ремонтна база. Ремонт на „Покривни вентилатори“ и др.

➤ **„ХВО“**

Цялостен ремонт на автоматични филтри за омекотяване на вода, подмяна на автоматичните глави, разходомерната част и управлението. Подмяна при необходимост и на йонообменната смола. Реконструкция на резервоара за технически очистен разсол и полагане на вътрешно покритие. Цялостен ремонт и реконструкция на големия ръчен филтър за омекотяване на вода ползван при аварийни ситуации.

➤ **„Топлопреносна мрежа и абонатни станции“**

Ремонтни дейности по участъци от топлопреносната мрежа – Топлопреносната мрежа е изградена основно в периода 1978-1990 г. по метод с канално полагане. Дългогодишният срок на експлоатация, лошото изпълнение на СМР при самото изграждане на мрежата обуславят и повишените аварии по мрежата, включително и на магистрални тръбопроводи. Към момента дружеството не може да отдели финансов ресурс за подмяна на участъци от топлопреносната мрежа, което води до възникването на пробиви по мрежата. Същите се локализируют и отстраняват чрез минимални ремонтни дейности, които да позволят нормалното протичане на дейността. Превантивно и по възможност компрометирания участък от ТПМ се заменя с предварително изолирани тръби или се монтира аварийна скоба. За новия регулаторен период са планирани по-голям брой разходи за ремонтване на набелязани проблемни участъци. Ремонтни дейности по АС - дружеството обслужва 145 в СЕС. Планираните разходи са за циркулационни помпи на БОИ, топлообменници, разширителни съдове, регулираща апаратура и др.;

➤ **„Сграден фонд“**

Предвидено е довършване на хидроизолация на покривите на сградите на Котелен цех и електромеханичен отдел.

3. *Разходи за заплати и възнаграждения*

През последните години Дружеството реализира лицензионната си дейност с относително постоянен брой заети лица, като въпреки няколкократното увеличение на размера на минималната работна заплата, не се отчита съществено увеличение на работните заплати. Същевременно следва да се отбележи застаряване на персонала, както и липса на квалифицирана работна сила. Всичко това затруднява нормалното изпълнение на лицензионните задължения. Средната заплата в Дружеството е под-средната заплата за отрасъла.

Предвид гореизложеното за новия регулаторен период е предвидено 16% увеличение на разходите за работни заплати, дължащо се от една страна на увеличението на минималната работна заплата считано от 01.01.2021 г. и свързаните с това допълнителни плащания на база договорени основни заплати. Допълнително са планирани средства за очаквано пенсиониране на няколко служители, придружено със съответните допълнителни разходи по изплащане на няколко работни заплати.

4. Начисления свързани с т. 3, по действащото законодателство

Включват социалноосигурителни вноски, начислявани върху работната заплата на персонала, зает в съответната дейност, съобразени с промяната им в прогнозния период съгласно ЗОДФЛ, КЗОО, ЗБДОО, КТ и др.

5. Разходи, пряко свързани с регулираните дейности по ЗЕ.

- 5.1. Горива за автотранспорт – планирани са на база постигнатите разходи през 2020 г.
- 5.2. Работно облекло – планирани са на база постигнатите разходи през 2020 г.
- 5.3. Канцеларски материали – планирани са на база постигнатите разходи през 2020 г.
- 5.4. Материали за текущо поддържане:

Отчетените материали за текущо поддържане за 2020 г. са в размер на 112 хил.лв. Основен дял (87 %) съставляват разходи за материали за извършване на разписаните от производителя на ИКПТЕЕ технически обслужвания на всеки 2 000 работни часа. През 2020 г. са извършени три броя технически обслужвания, както следва:

- м. Януари 2020 г. – извършено техническо обслужване на ИКПТЕЕ на 62 хил. работни часа на стойност 28 хил.лв.;
- м. Март 2020 г. – извършено техническо обслужване на ИКПТЕЕ на 64 хил. работни часа на стойност 41 хил.лв.
- м. Септември 2020 г. - извършено техническо обслужване на ИКПТЕЕ на 66 хил. работни часа на стойност 28 хил.лв.

Планирано е увеличение на материалите за текущо поддържане, спрямо отчетните такива с приблизително 18 хил.лв. Основното увеличение се дължи на очакваната по-висока стойност на предстоящите технически обслужвания. Същите са определени съобразно режима на работа на ИКПТЕЕ, при достигането на определен брой часове, съобразно които са предписани и съответните технически обслужвания.

- м. Октомври 2021 г. – техническо обслужване на 72 хил.работни часа на приблизителна стойност – 23 хил.лв.;
- м. Януари 2022 г. – техническо обслужване на 74 хил.работни часа на приблизителна стойност – 34 хил.лв.;
- м. Април 2022 г. – техническо обслужване на 76 хил.работни часа на приблизителна стойност – 50 хил.лв.

Подменяните при всяко техническо обслужване части са с полезен живот между 2 и 4 хил. работни часа – т.е. с полезен живот по-малък от една година. Това налага същите да бъдат отчетени като материали за текущо обслужване – без инвестиционен характер.

- 5.5. Застраховки – включват застраховки на имущество и персонал. Същите са планирани на база постигнатите разходи през 2020 г.
- 5.6. Данъци и такси – на база постигнатите разходи през 2020 г.
- 5.7. Пощенски разходи, телефони и абонаменти - на база постигнатите разходи през 2020 г.
- 5.8. Абонаментно поддържане – планирани са на база постигнатите разходи през 2020 г.
- 5.9. Въроръжена и противопожарна охрана – на база постигнатите разходи през 2020 г.
- 5.10. Наеми – не са планирани.
- 5.11. Проверка на уреди – на база годишните разходи за 2020 г.

- 5.12. Съдебни разходи – планирани са на база постигнатите разходи през 2020 г.
- 5.13. Експертни и одиторски разходи – планирани са на база постигнатите разходи през 2020 г.
- 5.14. Вода, отопление и осветление – планирани са на база постигнатите разходи през 2020 г.
- 5.15. Безплатна храна – не са планирани.
- 5.16. Охрана на труда – планирани са на база постигнатите разходи през 2020 г.
- 5.17. Служебни карти и пътувания – не са планирани.
- 5.18. Командировки – планирани са на база постигнатите разходи през 2020 г.
- 5.19. Услуги граждански договори – планирани са на база постигнатите разходи през 2020 г.
- 5.20. Разходи за публикации – планирани са на база постигнатите разходи през 2020 г.
- 5.21. Изпитания на съоръженията - не са планирани.
- 5.22. Разходи за лицензионни такси – планирани са на база постигнатите разходи през 2020 г.
- 5.23. Такса събрано инкасо - планирани са на база постигнатите разходи през 2020 г.
- 5.24. Транспорт – включва наем и поддръжка. (в т.ч. застраховка „Каско“, гражданска отговорност, данък, винетка и др.) на 2 автомобила. Автомобилите се използват за обезпечаване лицензионната дейност на дружеството – аварийна, производствена, търговска, ремонтна и др. Планирани са на база годишните разходи за 2020 г.
- 5.25. Обучение на персонала – планирано е на база постигнатите разходи през 2020 г.
- 5.26. Счетоводно обслужване – планирано е на база постигнатите разходи през 2020 г.
- 5.27. Управление на човешките ресурси – включват разходи за организиране на подбор и набиране на персонал, оценка на потенциала, изготвяне на индивидуални планове за развитие, провеждане на обучения за повишаване квалификацията на служителите, изготвяне на трудови договори, допълнителни споразумения и съответните длъжностни характеристики, изготвяне на справки, декларации и други документи за подаване пред НСИ, Инспекция по Труда, РИОКОЗ, провеждане на тръжни процедури свързани със здравно осигуряване, животозастраховане и други, управление условията на труд – осигуряване на Здравословни и безопасни условия на труд, медицинско обслужване, ежегодни профилактични прегледи. Планирани са на база годишните разходи за 2020 г.
- 5.28. Правни услуги – планирани на база постигнатите разходи през 2020 г.
- 5.29. Разходи за услуги, вързани с екологията – планирани са на база постигнатите разходи през 2020 г.
- 5.30. Други разходи – планирани са на база постигнатите разходи през 2020 г.

Отчетите през 2020 г. разходи, са нанесени в графа други разходи, поради липса на по-подробна аналитичност в ценовия модел. Същите са **присъщи** за дейността, като включват:

- разходи за провеждане на процедури по ЗОП и извън приложното поле на закона за обществени поръчки, свързани с избор на изпълнител на доставка на стоки и услуги – 12 хил.лв.

- разходи за медийно обслужване и ПР – 6 хил.лв.;
- разходи за спазване изискванията на регламента за защита на личните данни и физико-химичен анализ – 1 хил.лв.;
- материали за автотранспорт – 1
- други материали – 5 хил.лв., в състава на които са включени канцеларски материали – 2 хил.лв., стопански инвентар – 3 хил.лв.
- Възнаграждение за участие на юридическо лице в съвета на Директорите – 11 хил.лв.
- Други външни услуги – 4 хил.лв.

6. *Разходи свързани с нерегулираната дейност – планирани са на база постигнатите разходи през 2020 г.*

Дружеството се стреми да ограничава всички разходи, които не са присъщи за дейността. За 2019 г. отчетените разходи, нормативно непризнати за целите на ценообразуването са в размер на приблизително 493 хил. лв., основен дял от които съставляват разходите, представляващи ежемесечни 5% вноски от приходите от продажба на електрическа енергия, съгласно чл.36е, ал.1, т.1 от ЗЕ в размер на 158 хил.лв., разходи за неустойки за забавено плащане по договори в размер на 80 хил.лв., разходи за дялово разпределение в размер на 79 хил.лв., отписани вземания в размер на 41 хил.лв., недостиг на електрическа енергия при участие в стандартна балансираща група и разход за покупко-продажба на електрическа енергия в размяките на деня – 21 хил.лв., разходи за достъп на производители в размер на 33 хил.лв., разходи за участие в стандартна балансираща група – 5 хил.лв., необлагаеми социални разходи – 40 хил.лв., разходи за провизии – 5 хил.лв. (енергийни спестявания за 2020 г., съгласно чл.14, ал.4, т.2 от Закона за енергийна ефективност (ЗЕЕ)), разходи за минали периоди – 15 хил.лв. (покриване на задълженията за енергийни спестявания, съгласно чл.14, ал.4, т.2 от ЗЕЕ), брак – 1 хил.лв. и др.

7. *Приходи от присъединяване и услуги – не са планирани.*

8. *Приходи от топлоносител – не са планирани.*

II. Променливи разходи

1. Разходи за материали

1.1. Разходи за гориво за комбинирано производство на енергия - формират се на база на цената на природния газ и количеството необходимо гориво за комбинирано производство на енергия. Цената на природния газ е съобразена с утвърдената в Решение Ц-28 от 01.07.2020 г. на КЕВР цена за „Топлофикация – Разград“, която включва:

- Прогнозна индивидуална цена на природния газ – 32,01 лв./MWh;
- Цени за достъп и пренос през газопреносната, съответно газоразпределителната мрежа – $5,2 + 20 + 120 = 145,20$ лв./kNm³;
- От 01.02.2020 г. Цената на „Овергаз Мрежи“ АД за разпределение на природен газ е 9,76 лв./MWh, а за снабдяване – 0,60 лв./MWh.

Цените са преизчислени в лева/1 000 м³ чрез прилагане на коефициент за преобразуване 10,562 kW/m³ (Решение на КЕВР № Ц-26/01.07.2020 г.).

1.2. Разходи за гориво за производство на топлинна енергия - формират се на база на цената на природния газ и количеството необходимо гориво за производство на енергия от водогрейни котли.

Цената на природния газ е съобразена с утвърдената в Решение Ц-28 от 01.07.2020 г. на КЕВР цена за „Топлофикация – Разград“, която включва:

- Прогнозна индивидуална цена на природния газ – 32,01 лв./MWh;

- Цени за достъп и пренос през газопреносната, съответно газоразпределителната мрежа – $5,2 + 20 + 120 = 145,20$ лв./кнм³;
- От 01.02.2020 г. Цената на „Овергаз Мрежи“ АД за разпределение на природен газ е 9,76 лв./MWh, а за снабдяване – 0,60 лв./MWh.

Цените са преизчислени в лева/1 000 м³ чрез прилагане на коефициент за преобразуване 10,562 kW/m³ (Решение на КЕВР № Ц-26/01.07.2020 г.).

1.3. Разходи за вода – планирано е завишение с 1 хил.лв., във връзка с покачване на крайната цена.

1.4. Разходи за закупена енергия – планирано увеличение с около 13 %.

Увеличението на разхода за закупена електрическа енергия в преноса е свързано с очакваното излизане на Дружеството (в частта абонатни станции) на свободен пазар на електрическа енергия, където се очаква цената да е по-висока, спрямо тази на регулиран пазар.

1.5. Консумативи (химикали, реагенти) – включени са разходи за химикали, реагенти за обработка на циркулиращата вода по топлопреносната мрежа и централата. С тази обработка се цели омекотяване и химическа обработка на водата с цел предотвратяване и забавяне процесите на корозия по участъците от топлопреносната мрежа и същевременно намаляване на пробивите, аварията и загубите от изтичане. Планирани са на база постигнатите разходи през 2020 г., като същевременно е планирано минимално 13% увеличение, свързано с увеличение на цените на химикалите и реагентите използвани за обработка на водата и използваните смазочни материали, осигуряващи безпроблемната работа на съоръженията.

2. *Разходи за външни услуги – не са планирани*

3. *Акциз на природния газ – формира се на база необходимото количество природен газ и акцизната ставка върху природния газ.*

4. *Акциз на въглищата за производство на топлинна енергия – не е планиран.*

5. *Разходи за емисии парникови газове (CO₂) – не са планирани.*

За новият регулаторен период Дружеството не планира разходи за закупуване на квоти за емисии на парникови газове. Това е свързано с излизане на „Топлофикация – Разград“ АД от Европейската схема за търговия с емисии (ЕСТЕ), следствие отмяната на Разрешително за емисии на парникови газове 33-Н1/2015 г. В тази връзка отпадна задължението на Дружеството за 2020 г. за предаване на квоти на емисии на парникови газове в размер на изчислените емисии за предходната календарна година.

Дружеството не притежава комплексно разрешително по Закона за опазване на ОС.

Поради необосновано и неразумно високите цени на топлинната енергия, които се получават за новия регулаторен период при работа с Коефициент на разпределение на горивото в производството = 0,40, Дружеството е работило с коефициент – 0,30.

По отношение на направените през 2020 г. Инвестиции Дружеството отчита инвестиции в размер на 8 хил.лв. в дълготрайни материални активи. Отчетените през 2020 г. инвестиции са свързани с изграждане на система за контрол на достъпа – 2 хил.лв. и допълнителна функционалност на софтуера за събиране на вземания – 6 хил.лв.

Към момента за новия регулаторен период Дружеството не планира разходи за инвестиции.

Дейността на „Топлофикация - Разград“ АД не попада в обхвата на чл.30, ал.4 от ЗЕ.

Същевременно във връзка с изискванията за ЗЕ, Дружеството води отделна счетоводна отчетност, както следва:

- Производство на топлинна енергия;
- Пренос на топлинна енергия;
- Производство на електрическа енергия;
- Общи разходи за двата продукта;
- Разходи, свързани с реализацията на топлинна енергия;
- Административни и административно управленски разходи;

Допълнително Дружеството отчита и разходи за нерегулирана дейност, съгласно изискванията на Наредба №5 за регулиране на цените на топлинната енергия и Наредба № 1 за регулиране на цените на електрическа енергия.

Всяка от дейностите има специфични характеристики, които дават възможност да се отделят и счетоводно. Създадена е и съответната счетоводна аналитичност, която позволява тяхното наблюдение, измерване и контрол чрез механизмите на счетоводното отразяване за целите на регулирането от страна на КЕВР.

Разходите, които не са пряко относими към продуктите топлинна и електрическа енергия, а са характеризирани като (обща за двата продукта) са разпределени пропорционално на количествата произведена топлинна и електрическа енергия.